

Aplikace matematiky

---

250 roků Akademie věd SSSR

Aplikace matematiky, Vol. 19 (1974), No. 4, 215

Persistent URL: <http://dml.cz/dmlcz/103535>

Terms of use:

© Institute of Mathematics AS CR, 1974

Institute of Mathematics of the Academy of Sciences of the Czech Republic provides access to digitized documents strictly for personal use. Each copy of any part of this document must contain these *Terms of use*.

This paper has been digitized, optimized for electronic delivery and stamped with digital signature within the project *DML-CZ: The Czech Digital Mathematics Library* <http://project.dml.cz>

250 ROKŮ AKADEMIE VĚD SSSR

(Počátky její činnosti)

Na letošní rok připadá 250. výročí založení nynější Akademie věd SSSR. Podnět k založení původní akademie nauk v Petrohradě dal caru Petru I. Leibniz, iniciátor a první prezident akademie nauk v Berlíně. Podle Petrova přání prvotním smyslem petrohradské akademie, založené v r. 1724, bylo vytvořit společenství nejlepších vědců, kteří by vědecky pracovali, ale zároveň učili ruské mladíky, aby pak i oni mohli vyučovat všem vědním oborům. Prvních akademiků bylo 10 a byli to cizinci hlavně z Německa a Francie. Původně měla akademie tři třídy: matematickou, fyzikální a historicko-právní. Akademie měla svými prvními stanovami určeno, aby v obecném zájmu šířila vědy, umění a řemesla a aby připravovala zřízení university, na níž by přednášeli akademici, a zřízení gymnasia, na němž by vyučovali jejich adjunkti. Petr I. zajistil akademii finančně, věnoval jí knihovnu, sbírku uměleckých předmětů a budovy v dnešním Leningradě. Při akademii byla také zřízena v tomto městě první tiskárna.

Vynikající záměr získat Rusku ruské vědce nebyl plně realizován, neboť akademici-cizinci připravovali většinou zase jen cizince za své nástupce. Zásluhou akademie však je, že již za druhého presidenta J. Korfa posílala na studia do zahraničí nadané ruské studenty, z nichž nejvíce vynikl M. V. Lomonosov, který se později velmi zasloužil o ruskou vědu.

Ačkoli již Petr I. v r. 1724 vyjádřil své přání, aby bylo pečováno o překládání vědeckých děl do ruštiny, neboť jeho intence směřovala k rychlému rozšiřování znalostí v ruském národě, teprve za J. Korfa byla od r. 1735 v akademii věnována pozornost ruštině, jejímu zdokonalování a Rusku vůbec. Např. byl koncipován první vědecký atlas Ruska.

Aby bylo možno lépe studovat rusistiku a aby ruští vědci dosáhli větších možností pro své uplatnění, byla v r. 1783 založena Ruská akademie, která však byla v r. 1841 spojena s původní akademií, jako její oddělení pro ruský jazyk, přičemž Rusové postupně získávali v sloučené akademii převahu.

Je možno říci, že již počátky dnešní Akademie věd SSSR měly velký význam pro vědu, poněvadž Akademie hned po svém zrodu umožnila vědeckou činnost takovým geniům, jako byli např. bratři Bernouillovi a Leonhard Euler.